Тернопільська обласна рада
Департамент освіти і науки Тернопільської обласної військової адміністрації
Фаховий коледж Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії
ім. Тараса Шевченка

Циклова комісія гуманітарних дисциплін

ЗАТВЕРДЖУЮ
Заступник директора з
навчальної роботи
_____Павло ЯЛОВСЬКИЙ
«30» серпня 2026 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Громадянське суспільство

Освітньо-професійний ступінь **фаховий молодший бакалавр**
Галузь знань **А Освіта**
Спеціальність **А4.10 Середня освіта (Технології)**
Освітньо-професійна програма **Середня освіта (Трудове навчання та технології)**

Кременець – 2026

Самойленко І.М. Громадянське суспільство: робоча програма навчальної дисципліни для здобувачів фахової передвищої освіти з галузі знань А Освіта за спеціальністю А4.10 Середня освіта (Трудове навчання та технології). Кременець, 2026. 17с.

Розробник:
Самойленко Ірина Миколаївна – викладач циклової комісії гуманітарних дисциплін Фахового коледжу КОГПА ім. Тараса Шевченка.

Робоча програма затверджена на засіданні циклової комісії гуманітарних дисциплін
Протокол від «31» серпня 2026р. № 1

Голова циклової комісії _____ Ольга БОНЧИК

1. Вступ

Важливість громадянської освіти зумовлена політичними реаліями та соціальним замовленням українського суспільства, визначенням спільних для громадян демократичних цінностей і національних ідеалів, участю України в загальносвітових та європейських політичних, економічних і соціокультурних процесах. Війна внесла свої корективи у всі сфери життя суспільства в тому числі й освіту.

Це потребує розвитку громадянської ідентичності здобувачів як феномена свідомого та активного громадянства, їхньої здатності й готовності до усвідомленого вибору шляхом критичного аналізу альтернатив, активної участі в суспільних процесах, конструктивної взаємодії на засадах соціального партнерства, ефективної життєдіяльності у правовій демократичній державі.

Досягнення цієї мети уможливлює вивчення здобувачами фахової передвищої освіти низки освітніх компонентів, чільне місце серед яких посідає навчальна дисципліна «Громадянське суспільство».

Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни «Громадянське суспільство» складена для навчання здобувачів освітньо-професійного ступеня «фаховий молодший бакалавр» відповідно до освітньо-професійної програми Середня освіта (Трудове навчання та технології) з галузі знань А Освіта за спеціальністю А4.10 Середня освіта (Технології).

2. Опис навчальної дисципліни

<table>
<tr><th rowspan="2">Найменування показників</th><th rowspan="2">Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітньо-професійний ступінь</th><th colspan="2">Характеристика навчальної дисципліни</th></tr>
<tr><th colspan="2">денна форма здобуття освіти</th></tr>
<tr><td>Кількість кредитів ECTS: 6</td><td>Галузь знань
А Освіта</td><td colspan="2" rowspan="2">Нормативна</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Змістових модулів – 5</td><td>Спеціальність
А4.10 Середня освіта</td></tr>
<tr><td rowspan="5">Загальна кількість годин – 180</td><td rowspan="5">Освітньо-професійна програма
Середня освіта (Трудове навчання та технології)</td><td colspan="2">Рік підготовки:</td></tr>
<tr><td>1-й</td><td>1-й</td></tr>
<tr><td colspan="2">Семестр</td></tr>
<tr><td>1-й</td><td>2-й</td></tr>
<tr><td colspan="2">Лекції</td></tr>
<tr><td rowspan="6">Тижневих годин для денної форми навчання:
аудиторних – 2
самостійної роботи здобувача освіти – 3; 2</td><td rowspan="6">Освітньо-професійний ступінь:
фаховий молодший бакалавр</td><td>18 год.</td><td>22 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Семінарські</td></tr>
<tr><td>16 год.</td><td>20 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Самостійна робота</td></tr>
<tr><td>56 год.</td><td>48 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Вид контролю:
залік – 2-й семестр</td></tr>
</table>

Примітка. Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить 42,2 % / 57,8 %.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Громадянське суспільство» є цілеспрямована підготовка здобувачів до ефективного функціонування в системі демократичних суспільних відносин на основі соціальної взаємодії, громадянської участі та відповідальності.

Основні завдання курсу:

1) розвиток вільної особистості, яка визнає загальнолюдські та національні цінності, приналежність до української політичної нації, керується у власній поведінці моральноетичними критеріями та почуттям відповідальності;

2) розвиток громадянської свідомості особистості, яка поціновує злагоду в суспільстві, почуття патріотизму та приналежність до свого народу, спільні історичні, політичні та культурні цінності своєї держави;

3) виховання поваги до людської гідності й дотримання прав людини, демократичних цінностей, верховенства права, справедливості, неупередженості, рівності;

4) формування громадянської компетентності здобувачів, виявами якої є активна громадянська позиція, здатність відповідально реалізовувати свої права та обов'язки в конкретній ситуації, налагоджувати соціальне партнерство та конструктивну взаємодію;

5) виховання толерантності, інклюзії та поваги до культурного різноманіття, різних поглядів, релігій, звичаїв і культур, уміння знаходити порозуміння з іншими людьми для досягнення суспільно значущих цілей;

6) розвиток політичної, правової, економічної, соціальної, культурної, медійної грамотності здобувачів, гнучкості й адаптивності, комунікабельності, готовності до співпраці, здатності розв'язувати конфлікти й запобігати дискримінації;

7) формування у здобувачів фахової передвищої педагогічної освіти позитивну мотивацію до вивчення курсу і майбутньої професійної діяльності.

Теоретичні засади курсу складають основи філософських, психолого-педагогічних знань та сукупність практичних навичок і вмінь, необхідних для системного вивчення і розв'язання суспільно-педагогічних проблем; методологічні принципи (гуманізація та демократизація освітнього процесу; природовідповідність та свободовідповідність; системність; диференціація; міжпредметна інтеграція; наступність і безперервність; культуровідповідність; інтеркультурність), що є підґрунтям для конструювання змісту, вибору форм, методів і засобів навчання; сучасні філософські, психолого-педагогічні й методичні підходи (особистісно орієнтований, діяльнісний, компетентнісний, культурологічний, системний, міжпредметний, контекстний, загальношкільний). В основу навчання здобувачів курсу покладений компетентнісний підхід, що корелюється з ключовими компетентностями, визначеними Законом України «Про освіту».

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Громадянське суспільство» у здобувачів фахової передвищої освіти повинні бути сформовані такі **компетентності:**

ЗК1 Здатність реалізувати свої права і обов’язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;

ЗК2 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК3 Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК5 Здатність до міжособистісної взаємодії.

ЗК7 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

розвивати мовно-комунікативну компетентність учнів.

СК15 Здатність до попередження булінгу та протидії різним проявам насильства.

Програмні результати

Нормативний зміст вивчення здобувачами фахової передвищої освіти навчальної дисципліни «Громадянське суспільство» сформульований у таких програмних результатах навчання:

РН2 Застосовувати ефективні моделі міжособистісної комунікації як в професійній діяльності, так і поза її межами.

РН3 Аналізувати можливості професійного розвитку з урахуванням умов педагогічної діяльності та індивідуальних запитів і потреб.

РН6 Застосовувати міжпредметні зв’язки та інтеграцію змісту різних освітніх галузей в освітньому середовищі.

РН8 Сприяти формуванню мотивації учнів до навчання.

РН9 Використовувати ефективні форми, засоби і стратегії комунікації з батьками, колегами, іншими фахівцями.

РН13 Формувати в учнів здатність до конструктивної міжособистісної взаємодії.

РН15 Застосовувати основні стратегії поведінки щодо попередження булінгу та протидії різним проявам насильства

3. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 1.
ГРОМАДЯНСЬКЕ СУСПІЛЬСТВО. ПРАВА І СВОБОДИ ЛЮДИНИ

Тема 1. Громадянське суспільство Поняття громадянського суспільства. Функції громадянського суспільства. Роль громадян у становленні й функціонуванні громадянського суспільства. Громадянське суспільство та правова держава.

Тема 2. Права і свободи людини та громадянина. Поняття людської гідності. Людська гідність – основа природного права. Рівноправність. Охорона й захист людської гідності. Гуманізм як цілісна системи поглядів на людину. Природа прав людини. Основоположні права і свободи людини. Покоління прав людини. Класифікація прав людини. Борці за права людини. Майбутнє прав людини. Порушення прав людини. Поняття механізмів захисту прав людини. Міжнародні та європейські стандарти захисту прав людини. Національні механізми захисту прав людини, їх класифікація. Правозахисні організації.

Тема 3. Загальна характеристика прав дитини. Поняття прав дитини. Нормативне регулювання прав дитини. Моральна та юридична сутність прав дитини. Поняття охорони дитинства. Соціально-правовий захист дітей в Україні. Особисті немайнові права дитини. Майнові права дитини. Дитина і правопорядок: особливості правовідносин. Право дитини на працю. Конвенція ООН про права дитини. Захист прав дитини.

Змістовний модуль 2. ДЕМОКРАТИЧНЕ СУСПІЛЬСТВО ТА ЙОГО ЦІННОСТІ

Тема 4. Людина і держава. Взаємовідносини «людина – держава». Верховенство права. Права і свободи людини та відповідальність держави за їх дотримання, гарантування та захист. Позитивні і негативні зобов’язання держави.

Тема 5. Демократична держава. Виникнення і зміст демократії. Цінності демократії. Демократичні інститути. Конституція та її призначення. Законодавча, виконавча та судова влада в демократичних країнах. Принципи виборчого права. Етапи виборчого процесу. Роль політичних партій в розвитку демократії. Правовий статус політичних партій в Україні. Діяльність та вплив політичних партій на демократію. Громадські організації: правовий статус, діяльність та вплив на демократію.

Тема 6. Конституційні правовідносини. Загальна характеристика конституційного права. Передумови прийняття і загальна характеристика Конституції України. Основні етапи розвитку української державності. Політико-правове закріплення суверенітету України. Особливості політичного режиму,

форми правління та адміністративно-територіального устрою України. Громадянство України: поняття, підстави набуття і припинення. Поняття і загальна характеристика прав, свобод і обов'язків людини і громадянина. Міжнародні стандарти у сфері прав людини: поняття, акти, що їх визначають. Загальна характеристика прав, свобод і обов'язків громадян України. Гарантії та механізми захисту прав і свобод: поняття і види.

Тема 7. Соціалізація особистості. Самореалізація і розвиток. Індивідуальність особистості. Життєві цінності й пріоритети. Активна громадянська позиція. Мобільність і адаптивність людини. Креативність.

Змістовний модуль 3. СВІТ ІНФОРМАЦІЇ ТА МАС-МЕДІА

Тема 8. Світ інформації та мас-медіа. Комунікація, інформація, медіа
Поняття мас-медіа(медіа). Роль інформації та медіа в сучасному світі. Мас медіа, комунікація, аудиторія, медіатекст. Різновиди медіа (книга, преса, фото, радіо, кіно, телебачення, Інтернет, мобільний зв'язок) та їхній розвиток. Реклама. Вплив мас медіа на формування громадської думки та власної позиції людини. Медіа і демократія. Свобода, етика і відповідальність. Свобода слова. Обмеження свободи слова. Баланс між свободою вираження поглядів та відповідальністю.

Тема 9. Маніпулятивний вплив медіа Маніпуляції в медіапросторі. Як розпізнати фейкову інформацію, пропаганду, постправду. Роль медіа у провокуванні конфліктів та поширенні стереотипів. Що таке «мова ворожнечі» і як її розпізнати. Інформаційні війни. Критичне сприйняття та протидія маніпуляціям мас-медіа. Достовірність інформації в мас-медіа. Джерела інформації. Факт та судження. Авторство медіатексту Стандарти подання інформації. Критичний аналіз медіатекстів. Інформаційна безпека та її складові.

Тема 10. Інтернет. Приватність та конфіденційність у віртуальному світі.
Цифрова ідентичність. Соціальні мережі. Права людини в Інтернеті. Безпека та етика поведінки у мережі. Кіберзлочинність. Кібератаки в умовах конфлікту: хто є ціллю. Особливості захисту прав дітей та молоді в Інтернеті.

Змістовний модуль 4. ВЗАЄМОДІЯ ГРОМАДЯН І ДЕРЖАВИ В ДОСЯГНЕННІ СУСПІЛЬНОГО ДОБРОБУТУ

Тема 11. Соціальні цілі економіки
Економіка як сфера життя людей. Економічні потреби та блага. Процеси, що забезпечують задоволення потреб: виробництво, розподіл, обмін і споживання. Учасники (суб'єкти) економічних відносин. Зміни потреб та економічних процесів виробництва, розподілу, обміну, споживання під час війни. Економічна безпека. Соціальна держава.

Тема 12. Сталий розвиток

Поняття сталого розвитку. Обмеженість ресурсів. Необхідність раціонального та ефективного використання ресурсів. Вплив діяльності людини на довкілля.

Тема 13. Ринкова економіка

Принципи ринкової економіки. Кругообіг в ринковій економіці. Попит і пропозиція, ринкова ціна, конкуренція. Зміни попиту та пропозиції окремих товарів під час війни. Функції держави в ринковій економіці. Державний бюджет, податки, напрямки видатків. Зміни доходів та видатків державного бюджету у воєнний час.

Тема 14. Економіка домогосподарства

Домашнє господарство як власник і споживач. Поняття про раціональне споживання. Права споживачів. Бюджет домогосподарств: види доходів, напрямки витрат, заощадження, в тому числі в умовах воєнного стану.
працівника. Трудові відносини під час війни: гарантії та зміни.

Тема 15. Лобіювання інтересів та корупція

Поняття лобізму. Сутність корупції та корупціогенних ризиків. Причини та наслідки корупції в економіці та політиці. Шляхи подолання корупції.

Змістовний модуль 5. Україна, Європа, світ.

Тема 16. Поняття інтеграції та глобалізації.

Вплив глобалізаційних процесів на економіку, культуру, довкілля, людину. Глобальні проблеми людства. Витоки та процес європейської інтеграції. Міграційні процеси. Види та форми сучасної міграції. Виклики на шляху європейської інтеграції України.

Тема 17. Міжнародні відносини та міжнародне право.

Міжнародні відносини. Особливості міжнародного права. Міжнародне гуманітарне право. Система безпеки. Урядові і неурядові міжнародні організації. Міжнародна солідарність. Захоплення Криму. Війна в Україні.

Тема 18. Україна - член європейського та світового співтовариства

Європейське і світове співробітництво. Участь України в ООН, ОБСЄ, Раді Європи, СОТ тощо. Європейський вибір України. Угода про асоціацію Україна – ЄС. Україна і НАТО: напрямки співпраці.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
		лекц.	сем.	практ.	лаб.	с. р.
Змістовий модуль 1. ГРОМАДЯНСЬКЕ СУСПІЛЬСТВО. ПРАВА І СВОБОДИ ЛЮДИНИ						
Тема 1. Громадянське суспільство. Поняття громадянського суспільства.	13	2	2			10
Тема 2. Права і свободи людини та громадянина. Поняття людської гідності.	15	4	2			10
Тема 3. Загальна характеристика прав дитини. Поняття прав дитини.	11	4	2			6
Разом за змістовим модулем 1.	39	10	6			26
Змістовий модуль 2. ДЕМОКРАТИЧНЕ СУСПІЛЬСТВО ТА ЙОГО ЦІННОСТІ						
Тема 4. **Людина і держава. Взаємовідносини «людина – держава».**	10	2				6
Тема 5. **Демократична держава. Виникнення і зміст демократії.**	13	2	3			8
Тема 6. Конституційні правовідносини. Загальна характеристика конституційного права.	14	2	2			8
Тема 7. Соціалізація особистості. Самореалізація і розвиток.	12	2	2			8
Разом за змістовим модулем 2.	48	8	6			34
Разом за І семестр	90	18	16			56
Змістовий модуль 3. СВІТ ІНФОРМАЦІЇ ТА МАС-МЕДІА						
Тема 8. Світ інформації та мас-медіа. Комунікація, інформація, медіа	10	2	2			6

Тема 9. Маніпулятивний вплив медіа	8	2	2			4
Тема 10. Інтернет. Приватність та конфіденційність у віртуальному світі.	8	2	2			4
Разом за змістовим модулем 3.	26	6	6			14
Змістовий модуль 4. ВЗАЄМОДІЯ ГРОМАДЯН І ДЕРЖАВИ В ДОСЯГНЕННІ СУСПІЛЬНОГО ДОБРОБУТУ						
Тема 11. Соціальні цілі економіки	6	2				4
Тема 12. Сталий розвиток	8	2				4
Тема 13. Ринкова економіка	8	2	2			4
Тема 14. Економіка домогосподарства	8	2	2			6
Тема 15. Лобіювання інтересів та корупція	8	2	2			4
Разом за змістовим модулем 4.	38	10	6			22
Змістовий модуль 5. Україна, Європа, світ.						
Тема 16. Поняття інтеграції та глобалізації.	6	2	2			4
Тема 17. Міжнародні відносини та міжнародне право.	10	2	2			6
Тема 18. Україна - член європейського та світового співтовариства	10	2	4			4
Разом за змістовим модулем 5.	24	6	4			14
Разом за 2-й семестр.	**90**	**22**	**20**			**48**
Разом годин за навчальним планом.	**180**	**40**	**36**			**104**

5. Теми семінарських (практичних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Громадянське суспільство	2
2.	Права і свободи людини та громадянина	2
3.	Людина і держава	2
4.	Демократична держава	3

5.	Соціалізація особистості	2
6.	Конституційні правовідносини	2
7.	Загальна характеристика прав дитини	2
8.	Україна, Європа, світ	2
9.	Система правових механізмів захисту прав людини	2
10.	Суть, атрибути та функції громадянського суспільства.	2
11.	Громадянське суспільство в Україні.	2
12.	Медіа і демократія. Свобода, етика і відповідальність	2
13.	Основні форми та прояви дискримінації.	1
14.	Громадські організації і їх вплив на демократію.	2
15.	Законодавча, виконавча та судова влада в демократичних країнах.	2
16.	Аналіз попиту на ринку праці і складання резюме.	2
17.	Місцевий бюджет та яка його структура.	2
18.	Приклади пропаганди: аналіз та протидія.	2
	Разом	**36**

6. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Зміст завдання	Кількість годин
1.	Підготувати есе на одну із тем: Яку роль відіграє ідентичність та самовизначення в житті людини. Якими є життєві цінності людини. Чому для людини важливо відчувати приналежність до нації, народу. Що означає для тебе життєвий успіх. Що означає бути українцем / українкою в часи російської збройної агресії проти України. Як українці проявляють національну ідентичність і пишаються приналежністю до Українського народу.	6
2.	Підготувати презентацію на тему: «Що я можу зробити для своєї громади». Спільний проєкт.	4
3.	Проаналізувати і законспектувати основні міжнародні документи в галузі прав людини	4
4.	Підготувати повідомлення про права і свободи людини та відповідальність держави за їх дотримання, гарантування та захист.	4
5.	Підготувати приклади «позитивної» та «негативної» реклами	4
6.	Дібрати цитати, вислови українських правозахисників	2
7.	Опрацювати та законспектувати у тезисному вигляді Декларацію прав людини	2
8.	Підготувати та провести виховний захід на тему: «Війна та права людини» до Дня прийняття Декларації прав людини	6
9.	Підготувати повідомлення про локальні громадські	4

	організації та їх вплив.	
10.	Підготувати інформацію про найпоширеніші стереотипи та упередження	4
11.	Законспектувати та проаналізувати базові поняття і терміни з міжнародного права	4
12.	Підготувати проект на тему «Місцеве самоврядування в Україні»	8
13.	Проаналізувати попит на ринку праці і скласти власне резюме.	8
14.	Опрацювати місцевий бюджет та його структуру	6
15.	Опрацювати концепцію «Нова українська школа».	6
16.	Створити мультимедійну презентацію на тему: «Як волонтери різних країн підтримують Україну в умовах збройного конфлікту».	8
17.	Підготувати презентацію про ініціативу UNITED 24 та її амбасадорів	8
18.	Проаналізувати приклади пропаганди: аналіз та протидія.	5
19.	Підготувати сценарій позакласного виховного заходу із громадянської освіти для учнів закладу загальної середньої освіти (тема заходу, вік учнів на вибір).	7
	Разом	**104**

Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів фахової передвищої освіти під час самостійної роботи на семінарських (практичних) заняттях

1-2 бали – здобувач фахової передвищої освіти володіє елементарними теоретичними знаннями, його відповіді правильні, але недостатньо осмислені; завдання для самостійної роботи виконує на низькому рівні, з неточностями; робить помилки в інтонуванні мелодичних конструкцій.

3 бали – здобувач фахової передвищої освіти на середньому рівні володіє теоретичними знаннями, його відповіді повні, але з деякими неточностями; здатний до виконання практичних завдань, однак не в повному обсязі, з помилками.

4 бали – здобувач фахової передвищої освіти володіє системними знаннями та здатністю до їх практичного застосування; правильно або з незначними помилками та в повному обсязі виконує практичні завдання.

5 балів – здобувач фахової передвищої освіти на високому рівні володіє теоретичними знаннями та здатний до їх творчого практичного використання; правильно виконує практичні завдання; активно працює над підвищенням рівня своєї професійної компетентності.

7. Методи навчання

1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності: лекція (лекція-інформація, проблемна лекція, лекція-дискусія, лекція-демонстрація, лекція-візуалізація), практичні заняття, бесіда, розповідь, практичні та дослідні роботи, самостійна робота, спостереження, аналіз, синтез, індукція, дедукція, узагальнення, брейнстормінг, метод проектів.

2. Методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності: стимулювання обов'язку і відповідальності у навчанні, опора на життєвий і професійний досвід здобувачів, створення відчуття успіху у навчанні.

8. Методи контролю

Поточний контроль: усне опитування (індивідуальне, фронтальне, групове), практичні заняття, перевірка виконання здобувачами завдань самостійної роботи.

Підсумковий контроль:залік 2-ому семестрі.

Як результати навчання за освітнім компонентом може бути визнана участь здобувачів фахової передвищої освіти у програмах формальної та/або неформальної освіти (курси підвищення кваліфікації, тренінги, вебінари, майстер-класи тощо) за умови документального підтвердження (сертифікати, свідоцтва, програми курсів), встановлення відповідності набутих компетентностей програмним результатам навчання за освітнім компонентом та згідно з Положенням про організацію освітнього процесу у Фаховому коледжі.

9. Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів фахової передвищої освіти з навчальної дисципліни «Громадянське суспільство»

Оцінку «5», «відмінно» – оцінюється робота здобувача, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, розв'язує задачі стандартним або оригінальним способом, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.

Оцінку «4», «добре» – оцінюється робота здобувача, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, розв'язує задачі стандартним способом, послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки

Оцінку «3», «задовільно» – оцінюється робота здобувача, який відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень, записує основні формули, рівняння, закони. Не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та

аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки.

Оцінку «2», «незадовільно» – заслуговує здобувач фахової передвищої освіти, який фрагментарно відтворює незначну частину навчального матеріалу, має нечіткі уявлення про об’єкт вивчення навчальної дисципліни. Демонструє елементарні знання теоретичного матеріалу. Не здобув практичних умінь і навичок, необхідних для громадянської діяльності в закладах загальної середньої освіти. Не вміє логічно мислити і висловлювати свою думку.

10. Методичне забезпечення

Навчально-методичне забезпечення, періодичні видання, методичні посібники, мультимедійні презентації за змістом тем.

11. Рекомендована література
Базова

1. Бурменський М. В. Практика Європейського суду з прав людини. Навчальний посібник. Київ. Юрінком Інтер. 2018. 320 с.
2. Волонтерський рух в Україні: трансформація громадянського суспільства. Аналітичний звіт. Київ. 2022. 120 с.
3. Головаха Є. Українське суспільство: моніторинг соціальних змін. Київ. Інститут соціології НАН України. 2020. 560 с.
4. Громадянська освіта. Інтегрований курс. Рівень стандарту. Повторне видання. 10 клас. Васильків І. Д. Київ. Астон. 2023. 256с.
5. Громадянське суспільство в умовах війни: виклики та перспективи. Аналітична доповідь. Київ. 2023. 150 с.
6. Громадянське суспільство України: сучасний стан і перспективи розвитку. Аналітична доповідь. Київ. Національний інститут стратегічних досліджень. 2020. 200 с.
7. Закон України «Про громадські об'єднання». 22.03.2012 № 4572-VI.
8. Закон України «Про доступ до публічної інформації». 13.01.2011 № 2939-VI.
9. Закон України «Про запобігання корупції». 14.10.2014 № 1700-VII.
10. Кармазіна М. С. Політичні інститути та громадянське суспільство в Україні. Київ. 2019. 280 с.
11. Колодій А. Ф. Громадянське суспільство: теорія і практика. Навчальний посібник. Львів. ЛНУ ім. І. Франка. 2017. 304 с.
12. Конституція України. 28.06.1996 № 254к/96-ВР.
13. Національна стратегія сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні на 2021–2026 роки. Указ Президента України № 487/2021.
14. Пометун О. І. Методика навчання громадянської освіти : навчально-методичний посібник. Київ : Педагогічна думка, 2021.
15. Реформи в Україні: оцінка громадянського суспільства. Аналітична доповідь. Київ. НІСД. 2022. 180 с.
16. Українське суспільство: соціологічний моніторинг. Київ. 2021. 500 с.
17. Хартія основоположних прав Європейського Союзу. Брюссель: Європейський Союз, 2016 (консолідована редакція).
18. Яблонський В. М. Громадянське суспільство в Україні: сучасний стан та перспективи розвитку. Київ. НІСД. 2018. 220 с.

Інформаційні ресурси:

1. Демократичне врядування та розвиток громадянського суспільства. UNDP. [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://www.undp.org
2. Демократичні інститути та права людини. ОБСЄ. [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://www.osce.org
3. Європейська хартія місцевого самоврядування. Рада Європи. [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://www.coe.int

4. Загальна декларація прав людини. Організація Об'єднаних Націй. [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://www.un.org
5. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод. [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://www.echr.coe.int
6. Практика Європейського суду з прав людини. Європейський суд з прав людини. [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://hudoc.echr.coe.int
7. Nations in Transit. Freedom House. [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://freedomhouse.org
8. Corruption Perceptions Index. Transparency International. [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://www.transparency.org
9. CSO Sustainability Index. USAID. [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://www.usaid.gov

Офіційні сайти державних органів:

Офіційний сайт Верховної Ради України www.rada.gov.ua/laws
Сайт Національної школи України http://nsj.gov.ua/ua/about/regulations/
Сайт Кабінету Міністрів України https://www.kmu.gov.ua/ua/npasearch
Сайт офіційного представництва президента України https://www.president.gov.ua/documents/all

Електронні бібліотеки: http://www.nbuv.gov.ua - Національної бібліотеки України ім. В.І.Вернадського.

Веб-сторінки міжнародних організацій, що займаються громадянською освітою та освітою у сфері прав людини

1. Рада Європи - http://www.coe.int/en/
2. Офіс Ради Європи в Україні - https://www.coe.int/uk/web/kyiv
3. ООН - http://www.un.org/en/index.html
4. Офіс ООН в Україні - http://www.un.org.ua/en/
5. ЮНЕСКО - http://en.unesco.org/
6. ЮНІСЕФ - https://www.unicef.org/
7. Представництво ЮНІСЕФ в Україні - https://www.unicef.org/ukraine/ukr/
8. Організація з безпеки та співробітництва у Європі (ОБСЄ) – http://www.osce.org/
9. Бюро демократичних інститутів та прав людини (БДІПЛ ОБСЄ) – http://www.osce.org/odihr
10. Координатор проектів ОБСЄ в Україні - http://www.osce.org/uk/project-coordinator-inukraine
11. Європейський центр імені Вергеланда (Норвегія) - http://ukr.theewc.org/
12. Amnesty International - https://www.amnesty.org/en/
13. Amnesty International в Україні - http://amnesty.org.ua/